

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**ΕΠΑΛ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ****ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΩΣ ΠΟΛΙΤΗΣ****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****Μη φοβάστε τους ανθρώπους**

Άρθρο της Μαρίας Μουρελάτου, το οποίο δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ, ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ, σ. 73, 19-20 Φεβρουαρίου 2022 (Διασκευή)

Τις γνωρίσαμε μέσα από το φωτογραφικό κλικ του Λευτέρη Παρτσάλη, τον Οκτώβριο του 2015, καθισμένες στη σειρά, στη Σκάλα Συκαμιάς στη Βόρεια Λέσβο, με ένα μπιμπερό στο χέρι, να πασχίζουν, με έγνοια μητρική και φωτεινά χαμόγελα, να ταΐσουν γάλα ένα φασκιωμένο προσφυγόπουλο από τη Συρία [...].

Σύμβολο αλληλεγγύης. Στην οικογένεια της Μηλίτσας δεν έκανε εντύπωση, όταν είδε τη φωτογραφία της να κάνει τον γύρο του κόσμου και την ίδια να γίνεται σύμβολο αλληλεγγύης. Ίσως γιατί αυτή ήταν η εικόνα που είχαν για εκείνη. Πάντα φιλότιμη, προκομμένη, γελαστή, πάντα της προσφοράς. Αν έκανε μια πίτα, έφτιαχνε τέσσερα ταψιά, να φάνε οι δικοί της, να φάνε κι οι ξένοι. Σε όποιο χωριό κι αν πήγαινες, άκουγες τ' όνομά της. Γι' αυτό, όταν είδαν τη φωτογραφία, γέλασαν. «κοίτα την πάλι, πώς βρέθηκε εκεί...» μονολογούσαν, με τον εγγονό της να φωνάζει «η γιαγιά έγινε viral». Τίποτα δεν ήταν όμως τυχαίο. [...] έδινε ρούχα μέχρι που δεν είχε να δώσει άλλα. Ήθελε να τους δει όλους τακτοποιημένους. Ίσως γιατί της έρχονταν μνήμες από τον ξεριζωμό των δικών της, έναν αιώνα πριν, όταν άφηναν το Μοσχονήσι, για να περάσουν με μια βάρκα απέναντι. Η μάνα της έφτασε πρώτη, έπειτα ο πατέρας της με μια ραπτομηχανή της αρραβωνιαστικιάς του, η οποία μπήκε σε άλλη βάρκα και δεν ξαναειδώθηκαν ποτέ. Έτσι παντρεύτηκε τη μάνα της Μηλίτσας και η ραπτομηχανή έμεινε στην οικογένεια. [...] κι η ραπτομηχανή πέρασε με τα χρόνια στη Μηλίτσα που, όταν δεν πρωτοστατούσε στις δουλειές του κάμπου, έκανε τη μοδίστρα. Κι έτσι μεγάλωσε τέσσερα παιδιά, οκτώ εγγόνια και δύο δισέγγονα.

ΑΝΘΡΩΠΙΑ. Το όνομά της το έδωσε στη μια δίδυμη από τις κόρες του γιου της, αλλά σε όλους έδωσε το ίδιο μάθημα, όπως λέει η κόρη της Φωτεινή: «[...] Με όλους, ανεξαρτήτως εθνικότητας, ήταν πάντα φιλική και ήθελε να προσφέρει. Ποτέ δεν φοβήθηκε κανέναν. Αν μας έμαθε κάτι η μάνα μας, είναι αυτό. Ένας ανθρωπολόγος μού είπε πως όπου πήγαινε στο εξωτερικό, όλοι ήταν εκστασιασμένοι με τις γιαγιάδες. Οπότε, κάτι μπορεί να λέει ακόμα η ανθρωπιά στις μέρες μας». Η

ίδια, από την πλευρά της, επαναλαμβάνει διαρκώς το μότο¹ της ζωής της: «Μη φοβάστε τους ανθρώπους. Δώστε και ο Θεός θα σας δώσει...».

Μια κουβέντα για τις θρυλικές γιαγιάδες είχε να πει και ο πρόεδρος της κοινότητας Συκαμιάς Γιώργος Σαρόγλου: «Και οι τρεις γιαγιάδες είναι εμβληματικά πρόσωπα. Αυτό που έκαναν δεν ήταν τυχαίο. Τυχαίο ίσως το έβλεπαν εκείνες. Ήταν όμως δεδομένο, ήταν κι εκείνες προσφυγόπουλα όταν ήρθαν εδώ, οπότε το θεώρησαν υποχρέωσή τους να βοηθήσουν όπως μπορούν. Και μπορεί να μην πήραν το Νόμπελ Ειρήνης, αλλά κατά τη γνώμη μας, πήραν το Νόμπελ ανθρωπιάς, αξιοπρέπειας, αλληλεγγύης και πολιτισμού από τις συνειδήσεις του κόσμου».

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

A1. Αναλαμβάνεις να παρουσιάσεις γραπτά στους/στις συμμαθητές/συμμαθήτριές σου, σε 60-70 λέξεις, τους λόγους για τους οποίους η κειμενογράφος επέλεξε να αναφερθεί σε μια παλιά ραπτομηχανή.

Μονάδες 15

A2. Η 4η παράγραφος του κειμένου στηρίζεται σε μια αντίθεση. Αφού την εντοπίσεις στην παράγραφο, να παρουσιάσεις τα στοιχεία που αντιτίθενται. Στη συνέχεια, να αιτιολογήσεις τη λειτουργία τόσο της 4^{ης} παραγράφου όσο και της αντίθεσης στην οργάνωση του κειμένου.

Μονάδες 10

A3. Αξιοποιώντας τις θέσεις του κειμένου, να γράψεις ένα άρθρο 200-250 λέξεων για την ιστοσελίδα του σχολείου σου, προκειμένου να εκφράσεις τη δική σου άποψη σε ό,τι αφορά τη στάση ζωής και τη συμπεριφορά της γιαγιάς Μηλίτσας. Πώς πρέπει, κατά τη γνώμη σου, να αντιμετωπίζουμε γενικά τους συνανθρώπους μας, ειδικότερα αυτούς που έχουν ανάγκη, και για ποιους λόγους;

Μονάδες 25

---

¹ Σύνθημα

Β. Λογοτεχνικό κείμενο**ΣΕΛΙΝ (1894-1961)****Ταξίδι στην άκρη της νύχτας**

Απόσπασμα από το ομότιτλο μυθιστόρημα, το οποίο εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1932. Τίτλος πρωτοτύπου στα γαλλικά «*Voyage au bout de la nuit*», εκδ. Gallimard. Το έργο εκδόθηκε στα Ελληνικά από το βιβλιοπωλείο της Εστίας, Αθήνα Ιανουάριος 2016, μετ. Σεσίλ Ιγγλέση Μαργέλλου, σ.σ. 194-196 (Προσαρμογή στις ανάγκες της εξέτασης)

«Δεν είναι τίποτα!» τον άκουσα στο τέλος να λέει. «Είναι η κόρη του αδελφού μου... πεθάναν και οι δύο...»

«Οι γονείς της;»

«Ναι, οι γονείς της ...»

«Και ποιος τη μεγαλώνει τώρα; Η μάνα σου;» τον ρώτησα εγώ, έτσι, για να δείξω ενδιαφέρον.

«Ούτε τη μάνα μου την έχω..»

«Ποιος λοιπόν;»

«Ε εγώ!» [...]

Δεν τολμούσα πια να του μιλήσω, ένιωθα ξάφνου πάρα πολύ ανάξιος να του μιλήσω. Εγώ που χθες ακόμα τον παραμελούσα και μάλιστα τον περιφρονούσα λιγάκι τον Αλσίντ. [...]

Ο Αλσίντ μιλούσε για τη μάνα του που 'χε πεθάνει και για τη μικρή με μεγάλες προφυλάξεις. Φοβόταν, ακόμα κι από μακριά, μην της κάνει κακό.

«Πήγες να τη δεις, αφότου αρρώστησε;»

«Όχι... Ήμουν εδώ.»

«Θα πας σύντομα;»

«Δε νομίζω να μπορέσω πριν από τρία χρόνια... Καταλαβαίνεις, εδώ κάνω λίγο εμπόριο. Κι αυτό τη βοηθάει... Έτσι κι έπαιρνα τώρα δα άδεια, στο γυρισμό θα 'βρισκα τη θέση πιασμένη... προπάντων με τ' άλλο το κάθαρμα...». [...]

Ήταν φανερό ότι ο Αλσίντ κυκλοφορούσε μ' άνεση μες στο μεγαλειώδες, σαν το σπίτι του ούτως ειπείν, μιλούσε στους αγγέλους με το «συ» αυτός ο τύπος, και δεν τον έπαιρνες χαμπάρι. Είχε προσφέρει, δίχως καλά καλά να το καταλάβει, σε μια κοπελίτσα, μακρινή συγγενή του, χρόνια μαρτυρίου, την εκμηδένιση της φτωχής του ζωής σ' αυτή τη ζεστή μονοτονία, δίχως όρους, δίχως παζάρι, δίχως συμφέρον άλλο απ' αυτό της καλής του καρδιάς. Πρόσφερε σ' εκείνο το μακρινό κοριτσάκι αρκετή τρυφερότητα για να ξαναγίνει ο κόσμος απ' την αρχή, και δεν το 'βλεπε κανείς.

Αποκοιμήθηκε μεμιάς, στο φέγγος του κεριού. Θέλησα να ξανασηκωθώ για να κοιτάξω καλά τα χαρακτηριστικά του στο φως. Κοιμόταν σαν όλο τον κόσμο. Έμοιαζε πολύ κοινός. Κι όμως, δεν θα 'ταν άσχημα αν υπήρχε κάποιο κόλπο για να ξεδιακρίνεις τους καλούς από τους κακούς.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B1. Ποια σχέση έχει ο Αλσίντ με το μικρό κορίτσι στο οποίο αναφέρεται; Να απαντήσεις συνοπτικά, σε 40-50 λέξεις, για ποιους λόγους δεν μπορεί να το δει από κοντά.

Μονάδες 15

B2. Γιατί, κατά τη γνώμη σου, ο αφηγητής επιλέγει και μάλιστα τονίζει τη χρήση του β' ενικού προσώπου; Να ερμηνεύσεις την επιλογή του σε σχέση με το μήνυμα που θέλει να μεταδώσει.

Μονάδες 10

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποια είναι η συμπεριφορά του Αλσίντ απέναντι στην ανιψιά του; Ποιες σκέψεις και ποια συναισθήματα σου προκάλεσε η ανάγνωση του αποσπάσματος;

ή

2. Να υποθέσεις ότι είσαι η ανιψιά του Αλσίντ. Να γράψεις μια σελίδα στο ημερολόγιό σου, προκειμένου να εκθέσεις τη δική σου οπτική γωνία για όσα έκανε ο Αλσίντ για εσένα. Επίσης, να προσθέσεις τι θα συμβούλευες έναν/μια συνομήλικό/-ή σου να κάνει στην περίπτωση που αντιμετώπιζε τις ίδιες δυσκολίες με εσένα;

Μονάδες 25